

DATOS IDENTIFICATIVOS

Orientación Base Legal, Composición, Planes e Programas

Materia	Orientación Base Legal, Composición, Planes e Programas			
Código	P02M066V06105			
Titulación	Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obrigatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade (Pontevedra): Orientación			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	4	OB	1	1c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento				
Coordinador/a	de la Fuente Fernández, María Adoración			
Profesorado	de la Fuente Fernández, María Adoración			
Correo-e	delafuente@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia ten a función de axudar ao alumnado a adquirir e desenvolver todo tipo de competencias que lle permitan exercer a orientación académica e profesional en centros de educación secundaria con coñecemento das bases legais que regulan a súa organización e funcionamento en Galicia, así como as claves conceptuais para comprender ambas as dimensións e desenvolverse adecuadamente no devandito contexto.			

Competencias

Código	
B3	Planificar, desenvolver e avaliar o proceso de ensino e aprendizaxe potenciando procesos educativos que faciliten a adquisición das competencias propias dos respectivos ensinos, atendendo ao nivel e formación previa dos estudantes, así como á orientación dos mesmos, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.
B11	Desenvolver as funcións de titoría e orientación dos estudantes de maneira colexiada.
B13	Coñecer a normativa e organización institucional do sistema educativo e modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros de ensino
B14	Coñecer e analizar as características históricas da profesión docente, a súa situación actual, perspectivas e interrelación coa realidade social de cada época.
C6	Coñecer a evolución histórica do sistema educativo no noso país.
C7	Coñecer e aplicar recursos e estratexias de información, titoría e orientación académica e profesional.
C9	Participar na definición do proxecto educativo e nas actividades xerais do centro atendendo a criterios de mellora da calidade, atención á diversidade, prevención de problemas de aprendizaxe e convivencia.
C19	Transformar os currículos en programas de actividades e de traballo.
C25	Analizar críticamente o desempeño da docencia, das boas prácticas e da orientación utilizando indicadores de calidade
C31	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación a partir da reflexión sobre a práctica.

D1 Utilizar bibliografía e ferramentas de procura de recursos bibliográficos xenerais e específicos, incluíndo o acceso por Internet.

D3 Potenciar a capacidade para o traballo en contornas cooperativas e pluridisciplinarias

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
1. Coñecer as bases teórico-legais da orientación no sistema educativo	C6 C7 C25 D1 D3
2. Comprender a relación existente entre os distintos modelos de orientación psicopedagóxica e o sistema educativo	B13 B14 C6 C31 D1
3. Analizar criticamente o modelo institucional de orientación existente na Comunidade Autónoma de Galicia	B13 C25 D1
4. Deseñar un Plan de Orientación Académica e Profesional para educación secundaria	B3 B11 B13 C7 C9 C19 D1
5. Valorar a orientación educativa como un factor de importancia para a calidade da educación	C7 C9 C25 C31 D3

Contidos

Tema	
1. A orientación como actividade educativa	1.1. Relación entre orientación e educación 1.2. A orientación no sistema educativo
2. Principios e modelos de orientación	2.1. Os principios de prevención, desenvolvemento e intervención no contexto. 2.2. Modelos teóricos, de intervención e institucionais
3. Instrumentos e técnicas de orientación	3.1. A relación entre modelo, técnica e instrumento 3.2. A observación sistemática, as probas psicopedagóxicas e a entrevista
4. Organización e funcionamento dos servizos de orientación	4.1. Os servizos internos: departamento de orientación e titorías. 4.2. Os servizos externos: equipos dun ámbito e especialidade determinada.
5. A titoría como elemento da educación secundaria	5.1. A titoría nos centros de secundaria: regulamentos 5.2. As funcións titoriais na educación secundaria na Comunidade Autónoma de Galicia
6. Principios de intervención psicoeducativa derivados dos enfoques sistémico e constructivista.	6.1. Os principios de intervención psicoeducativa na lexislación actualmente vixente. 6.2. A intervención psicoeducativa como actividade do departamento de orientación e o equipo de orientación específico
7. Elementos de deseño curricular e os proxectos de realización curricular	7.1. Contidos de orientación académica e profesional como elementos do deseño e realización do currículo 7.2. Adecuación do currículo en función do diagnóstico psicopedagóxico.
8. Fundamentación psicolóxica e pedagóxica do currículo	8.1. Fundamentos psicolóxicos do currículo de secundaria e orientación académica e profesional. 8.2. Fundamentos pedagóxicos do currículo de secundaria e orientación académica e profesional.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	0	2
Estudos/actividades previos	0	6	6
Sesión maxistral	4	0	4

Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	2	8	10
Estudo de casos/análises de situacións	2	8	10
Debates	3	3	6
Traballos tutelados	2	13	15
Presentacións/exposicións	3	8	11
Cartafol	2	4	6
Probas de resposta curta	1	0	1
Probas de autoavaliación	4	0	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introductorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado (avaliación inicial) así como a presentar a materia de Orientación. Base legal, Composición, Plans e Programas
Estudos/actividades previos	Procura, lectura e traballo de documentación (incluída a bibliográfica) que se realizarán de forma autónoma por parte do alumnado. A biblioteca do Campus debe considerarse un recurso de uso necesario.
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudantado. Resulta fundamental que as explicacións sirvan para axudar a comprender en termos legais e conceptuais o modelo institucional de orientación educativa e profesional que se acha vixente na Comunidade Autónoma de Galicia.
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Empregarase como complemento da lección maxistral. Os problemas que poden propoñerse son os que normalmente se lle presentan aos departamentos de orientación dos centros con etapas de educación secundaria
Estudo de casos/análises de situacións	Análise dun feito ou problema real relacionado coa orientación psicopedagóxica coa finalidade de coñecerlo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución. Supón a aplicación dos conceptos teóricos e legais que se imparten na materia.
Debates	Charla aberta entre un grupo de estudantes centrado nun tema dos contidos da materia, na análise dun caso ou no resultado dun problema. Esta estratexia empregarase con frecuencia como medio de lograr a participación do alumnado e impulsar a construción do coñecemento dentro da aula.
Traballos tutelados	Elaboración dun documento sobre orientación psicopedagóxica ou preparación de investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, videos, etc. Constiúe unha actividade autónoma do estudante que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción e exposición do resultado e que conta coa axuda e o seguemento do profesorado. Constiúe un elemento importante para a avaliación do alumnado e, xunto coa súa exposición, posúe un peso importante na súa cualificación
Presentacións/exposicións	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, problema, exercicio, proxecto ou estudo de caso, normalmente tutelados polo profesorado. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo e xunto coa elaboración e resultado do traballo como tal posúe un peso importante na cualificación do alumnado.
Cartafol	

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Axuda a cada equipo de traballo no estudo de casos (departamento de orientación dalgún centro). Axuda a cada equipo de traballo na resolución de problemas e deseño de proxectos (PAT e POAP). Asistencia titorial para a elaboración dun cartafol por parte de cada estudante.
Estudo de casos/análises de situacións	Axuda a cada equipo de traballo no estudo de casos (departamento de orientación dalgún centro). Axuda a cada equipo de traballo na resolución de problemas e deseño de proxectos (PAT e POAP). Asistencia titorial para a elaboración dun cartafol por parte de cada estudante.

Avaliación

Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe

Actividades introductorias	Proba de avaliación inicial de formato Likert para dar respostas sobre o acordo de cada quen con determinados enunciados	2			D1
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Solventar con acerto traballando en equipo de menos de 4 persoas situacións problemáticas que se producen/poden producirse nos centros e na que ten competencia o departamento de orientación do mesmo e que se formularán como actividades de ensinanza-aprendizaxe no curso de mestrado.	10	B3 B11 B13		
Estudo de casos/análises de situacións	Expoñer por escrito de xeito completo e rigoroso, tralo correspondente estudo en equipo, dun caso que se proporá na aula a partir da lexislación actual en materia de orientación e tutoría na educación secundaria	10	B3	C7 C31	D1
Traballos tutelados	Contido, estrutura, oportunidade e actualidade das citas, rofundidade no tratamento da cuestión, orixinalidade das solucións aportadas, rigor das conclusións y precisión nas citas bibliográficas.	15	B11	C9 C31	
Presentacións/exposicións	Dalgún traballo realizado individualmente ou en grupo (2 persoas) que deberá ser exposto ante os demais membros da clase coa axuda dos medios audiovisuais correspondentes, tendo que dar resposta a continuación a cuestións formuladas polo profesorado e/ou alumnado presente.	15	B13 B14		D1 D3
Cartafol	Elaboración dun documento elaborado polo estudante que recopile información e reflexións sobre as experiencias, proxectos, tarefas e traballos realizados durante o proceso de ensinanza-aprendizaxe nesta materia.	15		C19 C25	D3
Probas de resposta curta	Resposta a 2 probas semiobxectivas ou obxectivas que se formularán ao final dalgún tema ou traballo realizado.	10	B13	C6 C7	
Probas de autoavaliación	Autocualificación nun traballo ou nun exercicio a partir dos criterios correspondentes tendo en conta as competencias y os obxectivos da materia.	8			

Outros comentarios sobre a Avaliación

1. A asistencia é obrigatoria, polo que quen perda máis dun 15% da mesma deberá realizar unha proba de exame que constará de 10 cuestións de resposta concreta sobre os contidos da materia que se xulgará conforme aos criterios de logro das competencias e obxectivos da mesma.
2. A proba terá lugar nas datas e horas que se sinalen pola dirección do mestrado.

Bibliografía. Fontes de información

Graña, V., **Manual legislativo do ensino non universitario galego**, A Coruña: V. Graña editor,
 Sobrado, L. y Ocampo, C., **Evaluación psicopedagógica y orientación educativa**, Barcelona: Estel,
 Outros recursos informativos;

Leis orgánicas reguladoras do dereito á educación e sistema educativo. Decreto e orde da Consellería Cultura, Educación e Ordenación Universitaria da Xunta de Galicia que regulan a orientación educativa e profesional nos centros escolares desta comunidade: Orde de 24 de xullo de 1998, pola que se desenvolve o decreto 120/1998 polo que se regula a Orientación Educativa e profesional, Diario Oficial de Galicia de 31 de xullo de 1998. Outras disposicións que afectan á adecuación do currículo ao alumnado como: as de avaliación psicopedagóxica, atención á diversidade, o propio currículo da etapa correspondente... Páxinas web dalgúns institutos e centros de secundaria que conteñan os respectivos plans de orientación, tutoría e atención á diversidade

Recomendacións